

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile İlgili Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi: 1980-2019

A Bibliometric Analysis of School Counseling Researches: 1980-2019

Hatice İrem Özteke Kozan^{ORCID}

Öz. Bu araştırmanın amacı, alan yazında 1980-2019 yılları arasında okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılmış çalışmaların bibliyometrik yöntemle ortaya konulmasıdır. Okul psikolojik danışmanlığı son yıllarda gittikçe artan öneme sahiptir ve alan yazında da konu ile ilgili gittikçe artan sayıda çalışmalar göze çarpmaktadır. Bu çalışmada da okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılmış yayınlar hem içerik hem de bibliyometrik olarak incelenmiş ve genel eğilimler, yazarlar, yıllara göre dağılım gibi özellikler bilimsel ve görsel haritalarla ortaya konmuştur. Verilerin toplanmasında, Web of Science (WoS)'tan yararlanılmıştır. "School counseling" ve "School counselor" terimleri taratılarak ve çeşitli eleme süreçlerinden geçerek toplam 645 yayına ulaşılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi ve bibliyometrik analizden yararlanılmıştır. Araştırmada, yayınların yıllara göre dağılımı, en çok yayın yapan yazarlar, en çok yayın yapılan dergiler ve ülkelere ulaşılmıştır. Ayrıca ortak yazar, ortak atıf ve ortak kelime analizleri ile görsel haritalar oluşturularak, elde edilen veriler alan yazın ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler. Okul psikolojik danışmanlığı, okul psikolojik danışmanı, bibliyometri, içerik analizi

Abstract. In the current study, it was aimed to reach the articles published from 1980 to 2019 in the field of 'School counseling' by using bibliometric analysis. The area of school counseling has a growing impact both in the literature and in the practise. Thus, in the current study, the literature of school counseling was reviewed by examining them in terms of years, general trends, authors and topics via scientific and visual maps. Web of Science (WoS) database was used in data collection 645 articles were found by using the terms 'School counseling' and 'School counselor'. Content analysis and bibliometric analysis were used in the data analyzing process. Articles were examined according to the distribution of years, authors, countries, and journals. Moreover, co-author, co-citation and co-word scientific maps were revealed to show general views to the field of school counseling.

Keywords. School counseling, school counselor, bibliometric, content analysis

Hatice İrem Özteke Kozan
Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Konya, Türkiye
e-mail: iozteke@erbakan.edu.tr

Geliş/Received: 26 Kasım 2019/22 Nowember 2019
Düzeltilme/Revision: 1 Mayıs 2020/1 May 2020
Kabul/Accepted: 3 Haziran 2020/3 June 2020

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

Ülkemizde son yıllarda gittikçe yaygınlaşan psikolojik danışmanlık mesleği (Atıcı, Özyürek ve Çam, 2005), bu süreçte 2000’li yıllardan bu yana meslekleşme adına önemli yollar kat etmektedir (Çetinkaya ve Kararımak, 2012). İlk olarak 1900’lü yılların başında Amerika Birleşik Devletlerinde ortaya çıkan “Rehberlik” kavramı ülkemize ise ancak 1950’li yıllarda girmiştir (Keççeoğlu, 2004). Ülkemizde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dallarından mezun olanların en çok tercih ettiği ve istihdamın en çok yapıldığı çalışma alanlarından biri “Okul Psikolojik Danışmanlığı”dır.

Ülkemizde okul psikolojik danışmanları Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliğinde “Rehberlik öğretmeni” olarak tanımlanmış olup görev ve sorumlulukları bu yönetmelikte açıkça belirtilmiştir. Buna göre, rehberlik öğretmeni “Eğitim kurumlarındaki rehberlik servisleri ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde rehberlik hizmetlerini yürüten personel” olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2017). Ülkemizde üniversitelerin eğitim fakültelerinin dört yıllık “Psikolojik Danışma ve Rehberlik” anabilim dalından mezun olan öğrencilerin Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı özel ve devlet okullarının farklı kademelerinde okul psikolojik danışmanı olarak görev yapabilirler. Okul psikolojik danışmanlarının okullarda mesleki sorumluluklarını yerine getirmesinde sahip olması gereken bazı yeterlikler vardır. Amerika’nın okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili en köklü kuruluşu olan Amerikan Okul Psikolojik Danışmanları Derneği [American School Counselor Association-ASCA] (2019) da okul psikolojik danışmanları için bazı yeterlik standartları belirlemiştir. Bu standartlar bilişsel ve davranışsal yeterlikler başlıkları altında kümelenmiştir. Buna göre okul psikolojik danışmanları bilişsel ve davranışsal olarak kendilerini değerlendirebilir ayrıca profesyonel/gelişimsel bir plan oluşturmak için düzenlemeler yapabilirler. Okul psikolojik danışmanlarının düşünsel/zihinsel yeterlikleri, öğrenci başarısı ve gelişimi için sahip olmaları için gereken inançları içerir. Bu düşünceleri her ne kadar ölçmek mümkün olsa da bu düşünceler genellikle kapsamlı okul rehberlik programlarının bir uygulama sonucu olarak okullarda kendini gösterir. Bu zihinsel standartlardan bazıları; “Her öğrencinin öğrenebileceği ve başarılı olabileceği”, “Her öğrencinin kaliteli bir eğitim alma hakkına ve fırsatına sahip olduğu”, “Her öğrencinin kapsamlı rehberlik programlarına ulaşabileceği” gibi standartlardır. Davranışsal standartlar ise okul psikolojik danışmanının kapsamlı okul rehberlik programlarını uygulamasında ortaya koyması gereken temel davranışları içerir. Bu davranışlar genellikle; profesyonel beceriler, doğrudan ya da dolaylı öğrenci

servisleri (öğrenciye doğrudan ya da dolaylı sağlanan olanak ve etkileşimler –aile, okul yönetimi, diğer okul çalışanları ile işbirliği içinde-) ve planlama ve değerlendirme kapsamında belirlenir (ASCA, 2019).

Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili ülkemizde yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu çalışmaların genellikle, program yaklaşımları (Doğan, 2000a), görev ve sorumluluklar (Owen ve Owen, 2008; Yıldız ve Türk, 2018), akreditasyon (Doğan, 2000b), öz-yeterlik inancı (Balci, 2017; Işık-Tokmak ve Özyürek, 2018; Özteke, Üre ve Kesici, 2015; Pamukçu ve Demir, 2013), süpervizyon (Özyürek, 2009), mesleki sorunlar (Tuzgöl-Dost ve Keklik, 2012) ve tükenmişlik (İkiz, 2010) gibi konulara odaklandığı görülmektedir. Ayrıca psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon (Aladağ, 2014; Çetinkaya ve Kararımak, 2012; Yılmaz ve Acar, 2015), okul danışmanlığı uygulaması (Özyürek, 2010a, 2010b) ve meslek kimliği (Doğan, 1996) konuları da ülkemizde son yıllarda psikolojik danışma alanında yapılan çalışmalara örnektir. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yurt dışı alan yazın incelendiğinde ise son yıllarda okul psikolojik danışmanının rolleri (Chandler vd., 2018; Fan, Carey, Martin ve He, 2019), süpervizyon (Merlin-Knoblich, Harris, Chung ve Gareis, 2018; Sandifer, Martin, Range ve Fonseca, 2019) ve tükenmişlik (Holman, Watts, Robles-Pina ve Grubbs, 2018) gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir.

Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili genel eğilimleri belirlemek, yapılan çoğu çalışmayı daha ileri yöntemlerle analiz etmek ve içerik yapısını ortaya koymak da alana ilişkin genel çerçeve sunması açısından önemlidir. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılan çalışmaları içerik analizi ile (Bledsoe, Logan-McKibben, McKibben ve Cook, 2019; Griffith, Mariani, McMahan, Zyromski ve Greenspan, 2019) ya da meta analiz ile (Sanchez, Cornacchio, Poznanski, Golik, Chou ve Comer, 2018; Whiston ve Quinby, 2009) ile inceleyen çalışmalar bu anlamda alana katkı sağlamıştır. Özellikle içerik analizi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde bu yayınlarının çoğunun alandaki prestijli dergilerde yapılan çalışmalara odaklandığı görülmektedir. Örneğin, Arredondo, Rosen, Rice, Perez ve Tovar - Gamero (2005), “Journal of Counseling and Development” dergisinde 10 yıl boyunca yayınlanan çalışmalarını incelemiştir. Yine benzer olarak, Falco, Bauman, Sumnicht, ve Engelstad (2011) “Professional School Counseling” dergisindeki ilk 10 yıldaki çalışmalarını incelemiştir. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yayınlanmış meta-analiz

çalışmaları incelendiğinde ise birçok çalışmanın okul temelli önleyici programların öğrencilerin problemleri üzerindeki etkisine yönelik çalışmalar olduğu görülmektedir. Örneğin Whiston, Tai, Rahardja ve Eder (2011) okul psikolojik danışmanlığı önleyici programlarının etkililiğini inceledikleri çalışmada bu programların etkili olduğunu ancak düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuşlardır. Elbaum ve Vaughn (2001) öğrenme güçlüğü olan çocuklar için uygulanan okul temelli öz-benlik geliştirici programların etkililiğine yönelik yapılan araştırmaları meta analiz yöntemi ile incelemişlerdir. Araştırmalarından elde edilen sonuçlara göre ortaokul öğrencileri programdan lise ya da ilköğretim öğrencilerine göre daha fazla faydalanmaktadır. Ayrıca programlar öğrencilerin akademik benlik kavramlarını geliştirmede daha etkili bulunmuştur. Benzer olarak Kraag, Zeegers, Kok, Hosman ve Abu-Saad (2006) okul temelli stres yönetimi ve başa çıkma programlarının öğrencilerin stres düzeyleri üzerindeki etkisini ortaya koyan çalışmaları analiz ettikleri araştırmada bu programların etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmalar genel eğilimleri, çoğunlukla çalışılan metodolojik yöntemleri ve konuları ortaya koyması açısından önemlidir. Ancak okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili bibliyometrik çalışmalar özellikle ortak yazarlıkları, ortak atıf ağını ve ülke işbirliklerini ortaya koyması açısından önemlidir. Bu araştırmada okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili alan yazında yapılan çalışmaların bibliyometrik bir incelemesi yapılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda alan yazında “Okul psikolojik danışmanlığı” kapsamında yapılmış yayınların çeşitli özellikler açısından incelenmesi (Yazar, yıl, dergi vb.) bu araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Belirtildiği gibi alan yazında okul psikolojik danışmanlığının görevleri ve sorumlulukları, süpervizyon ve rehberlik modelleri gibi konularda sıklıkla yapılan yayınların yanı sıra meta analiz ve içerik analizi çalışmaları az sayıdadır. Dolayısıyla ülkemizde de bu tür çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılmış yayınların genel eğilimlerini, yazar işbirliklerini ya da atıf ağlarını ortaya koymak, alanda gelecekte çalışmalara ışık tutması açısından önemlidir. Özellikle çalışma alanlarını belirlemek, eksik alanları görmek ve yeni çalışmalar için temel oluşturmak bibliyometrik araştırmaların alan yazına sunduğu katkılardan biridir. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili olarak bibliyometrik yöntemin kullanıldığı ve alandaki genel eğilimleri, yazar işbirlikleri ile atıf alan yayınları ele alması açısından bu araştırma alan yazındaki ilk çalışma niteliindedir. Bibliyometrik analiz yöntemi araştırmacı ve okuyuculara herhangi bir alan ya da konudaki genel eğilimleri, yazar ve ülke işbirliklerini göstermesi açısından önemlidir.

Zupic ve Cater (2015)'e göre bibliyometrik analiz yöntemi ile bir yayının diğer yayınlarla arasındaki bağlantı analiz edilebilir ve çok sayıda araştırma derinlemesine analiz edilebilir. En önemli yayın ve yazarları göstermesi, alandaki genel eğilimleri ortaya koyması açısından önemli bir yöntemdir. Bu şekilde bibliyometrik çalışmalar herhangi bir konu ile ilgili araştırma yapmak isteyen araştırmacılar ya da okuyuculara ışık tutmakla birlikte güncel konulara işaret etmesi açısından da önemlidir.

Sonuç olarak, bu çalışmada Web of Science'ta yer alan "Okul psikolojik danışmanlığı" konusunda 1980-2019 yılları arasında yapılmış yayınların bibliyometrik yöntem ile analiz edilmesi amaçlanmıştır. Web of Science kategorileri incelendiğinde çalışmaların belirtilen endekste 1980 yılından itibaren tarandıkları görülmüştür. Dolayısıyla 1980 yılı itibari ile çalışmalar incelemeye alınmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar yıllara göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar ülkelere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar dergilere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
4. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar yazarlara göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar birlikte yapılan ortak çalışmalara (Ortak-yazar) göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
6. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar birlikte alınan atıflara göre (Ortak-atıf) göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
7. "Okul psikolojik danışmanlığı" ile ilgili yapılmış araştırmalar kullanılan ortak anahtar kelimelere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

YÖNTEM

Bu araştırmada okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılmış çalışmalar, sistematik derleme yöntemlerinden içerik analizi ve bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. alık ve Sözbilir (2014)'e göre en temel haliyle üç farklı içerik analizi yöntemi vardır. Bunlar meta analiz, meta-sentez ve betimsel içerik analizidir. Belli bir disiplin ya da alan ile ilgili yayınların genel durumunu niceliksel olarak ortaya koyan bibliyometrik analizler de sistematik derleme çalışmalarında kullanılan yöntemlerden birini oluşturmaktadır. Betimsel içerik analizi araştırılmak istenen konuya ilişkin literatürün nicel, nitel ya da karma olmasına bakılmaksızın belli ölçütler kullanılarak seçilmesi, betimsel verilerin ortaya çıkarılması ve yorumlanmasını içerir (Bellibaş ve Gümüş, 2018). Bibliyometrik analiz yöntemi ise, görsel haritalar aracılığıyla bir alanda herhangi bir yayının, yazarın ya da atıf yapılan yazarın diğer yayın ve yazarlarla bağlantısını ortaya koyan bir içerik analizi yöntemidir (Zupic ve Cater, 2015). Bibliyometrik analiz yöntemi ile herhangi bir alanda genel eğilimlerin neler olduğu, alandaki yazarların nasıl bir yayın işbirliği içinde olduğu ve atıf alan yayınların genel durumu öğrenilebilmektedir. Farklı görsel haritalar sunan veri analiz programları ile de yayınların bibliyometrik analizi ve genel eğilimleri de ortaya konulabilir.

Bibliyometrik yöntem ile birlikte yayın yapan yazarlara, birlikte atıf alan yazarlara ve birlikte kullanılan anahtar kelimelere ulaşılabilir. Ortak yazar analizi, bilimsel yayınlarda iki ya da daha fazla yazar arasındaki akademik işbirliğine işaret etmektedir (Hudson, 1996; Zupic ve Cater, 2015). Ortak atıf analizi, bir yayında birlikte atıf yapılan belgelerin/yazarların sayısını ölçen bir analizdir (Small, 1973). Ortak kelime analizi ise, yayınlarda birlikte geçen kelimelerin bağlantılarını ortaya koyan bir analizdir (Zupic ve Cater, 2015).

Süreç

Araştırmanın ilk aşamasında Web of Science'da "School counseling", "School counselor/s" ya da "School counseling service/s" tarama terimleri kullanılarak tarama yapılmıştır ve toplam 694 çalışmaya ulaşılmıştır. Taramalara Eylül 2019 ayında başlanmış olup son tarama Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu taramaya sadece SSCI, SCI-Expanded ve A&HCI indeksleri ve tüm yıllar (1980-2019) dahil edilmiştir. 2. aşamada bu çalışmalardan "Editorial material,

meeting abstract, letter, book chapter, note, book review ve biographical data” içerikleri (n=49) çıkartılmış ve 645 makale analize dahil edilmiştir.

Aşağıda Web of Science (WoS)’da içeriklerin nasıl tarandığına ilişkin yazılan kod yer almaktadır.

“TS=(“School counseling” OR “School counselor*” OR “School Counseling service*”) Refined by: [excluding] DOCUMENT TYPES: (MEETING ABSTRACT OR LETTER OR BOOK CHAPTER OR EDITORIAL MATERIAL OR NOTE OR BOOK REVIEW OR BIOGRAPHICAL ITEM)Timespan: All years. Indexes: SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI.”

BIOGRAPHICAL ITEM)Timespan: All years. Indexes: SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI.”

Verilerin Analizi

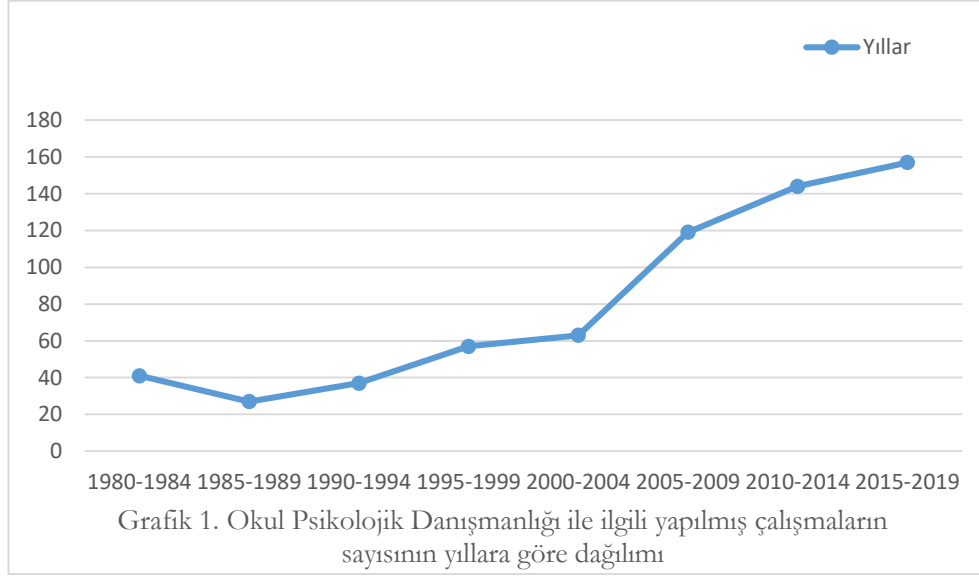
Araştırmada verilerin analizinde bibliyometrik ve betimsel içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler öncelikle betimsel içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi dahilinde Web of Science (WoS) kendi sistemi kullanılmıştır. “Okul Psikolojik Danışmanlığı” ile ilgili veriler, kavramla ilgili yapılmış çalışmaların yıllara göre dağılımı, en çok yayın yapan ülkeler, en çok yayın yapılan dergiler ve en çok yayın yapan yazarlar içerik analizi sürecine dahil edilmiştir. Araştırmadaki veriler ayrıca bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak VOS-viewer programı aracılığı ile analiz edilmiştir. “Okul Psikolojik Danışmanlığı” ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analiz sürecinde ortak atf analizi, ortak kelime analizi ve ortak yazar analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile ilgili yapılmış araştırmaların Yıllara göre dağılımı

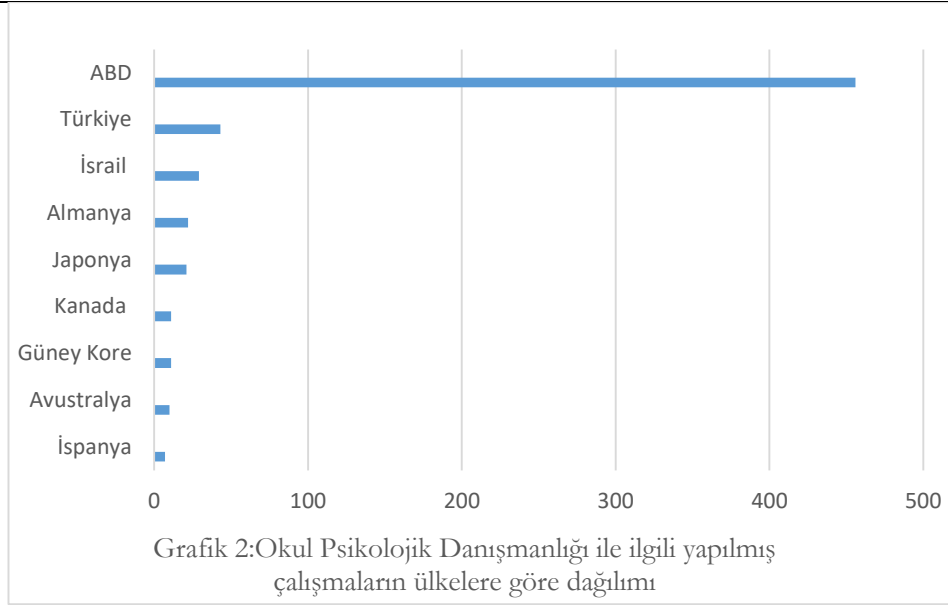
Elde edilen verilerin içerik analizi ile analiz edilmesi sonucu “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili 1980-2019 yılları arasında yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı Grafik 1’de verilmiştir. Grafik 1980-2019 yılları arasındaki yapılmış çalışmaların dağılımını vermektedir. Grafik incelendiğinde yıllara göre alan ile ilgili yapılmış çalışmaların sürekli bir artış gösterdiği ve en yüksek sayıya son beş

yılda ulaştığı görülmektedir. Ayrıca 2000’li yıllardan itibaren konu ile ilgili yapılan yayınlarda önemli bir artış eğilimi olduğu da görülmektedir.

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile ilgili Yapılan Çalışmaların Ükelere Göre Dağılımı

Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılmış araştırmaların ülkelere göre dağılımı incelendiğinde aşağıdaki grafikte (Grafik 2) en çok yayın yapan 10 ülke yer almaktadır. Bu dağılıma göre ABD 456 makale ile “Okul Psikolojik Danışmanlığı” konusu ile ilgili yapılan çalışmalarda ilk sırada, Türkiye ise 43 yayınlı ikinci sırada yer almaktadır. Diğer ülkelerin sıralaması ise, birbirine yakın rakamlar ile İsrail (n=29), Almanya (n=22), Japonya (n=21), Kanada, Güney Kore (n=11) ve Avustralya (n=10) şeklindedir.

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile Yapılan Çalışmaların Dergilere Göre Dağılımı

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde en çok yayın yapılan dergilerin başında Journal of Counseling and Development ($f=97$) dergisinin geldiği görülmektedir. Bu dergiyi “Career Development Quarterly” ($f =22$) ve “Psychologie in Erziehung und Unterricht” ($f =20$) takip etmektedir. Tablo 1’de konu ile ilgili yapılan çalışmaların dergilere göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili en çok yayın yapılan dergiler

Sıra	Dergi Adı	<i>f</i>
1	Journal of Counseling and Development	97
2	Career Development Quarterly	22
3	Psychologie in Erziehung und Unterricht	20
4	Japanese Journal of Educational Psychology	18
5	International Journal For The Advancement of Counselling	17
6	Journal of Multicultural Counseling And Development	16
7	Measurement and Evaluation in Counseling And Development	16
8	Journal of School Health	14

9	Psychology in the Schools	12
10	Journal of Career Development	11

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile İlgili Yapılan Çalışmaların Yazarlara göre Dağılımı

Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili WoS'da yayınlanan çalışmalar incelendiğinde L. Mufson ilk sırada yer almaktadır ($f=9$). L. Mufson'un diğer çalışmaları incelendiğinde genellikle ergenlik ve depresyon gibi konularda yayınları olduğu görülmektedir. İkinci sıra ise J.L. Moore III yer almaktadır ($f=8$). Moore III'ün diğer yayınlarının ağırlıklı olarak çokkültürlülük ile ilgili olduğu görülmektedir. Bunun dışında T. Ishikuma, G.W. Lambie ve J.F. Young'da en çok yayın yapanlar listesinde yer almaktadır.

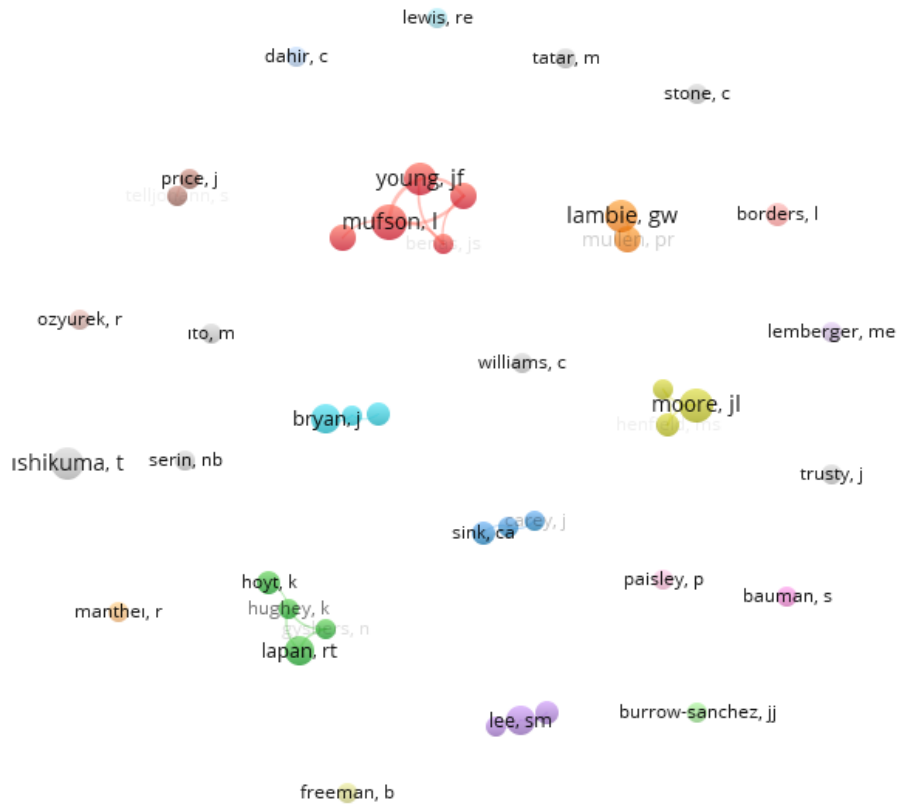
Tablo 2. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili en çok yayın yapan yazarlar ve çalışma alanları

Sıra	Yazar	<i>f</i>	Yazarın diğer çalışma alanları
1	Mufson, L.	9	Ergenlik, depresyon
2	Moore III, J.L.	8	Çok kültürlülük
3	Ishikuma, T.	7	Ölçek geliştirme, yardım arama davranışı
4	Lambie, G.W.	7	Süpervizyon, tükenmişlik
5	Young, J.F.	7	Ergenlik, depresyon, grupla danışma

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile ilgili Yapılan Çalışmalarda Ortak Yazar Analizi

Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılan çalışmaların ortak yazar analizi incelendiğinde (Minimum 3 yayını olmak kriteri; $f=42$) birlikte yayın yapan yazarların genellikle ayrı ayrı ve küçük gruplar halinde yayınları olduğu görülmektedir. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yayın yapan yazarların çoğunlukla kendi içlerinde çalışmalar yaptıkları, farklı ve geniş bağlantılar olmadığı Şekil 1'de görülmektedir. Ayrıca bireysel yayın yapan yazarların çoğunlukta olduğu görülmektedir (örn: M. Tatar, N.B. Serin, J. Bauman, S. Trusty). Örneğin göze çarpan yazar işbirlikleri J.F. Young ve L. Mufson tarafından gerçekleştirilmiştir. Tablo 2'de de görüldüğü üzere yazarların ergenlik ve depresyon gibi benzer alanlarda çalışmaları olduğu görülmektedir. Ayrıca R.T. Lapan (Okul rehberlik programları, kariyer danışmanlığı), K. Hoyt

(Kariyer Danışmanlığı) ve K. Hughey (Kariyer danışmanlığı, okul rehberlik programları) de kendi içinde yazar işbirliği ile öne çıkmaktadır. Kariyer danışmanlığı ile ilgili yapılan yayınların yazar işbirliği açısından öne çıktığı gözlenmektedir. Ayrıca ülkemizden R. Özyürek ve N.B. Serin de listede yer almaktadır.

Şekil 1. Ortak yazar analizi

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile ilgili Yapılan Çalışmalarda Ortak atıf Analizi

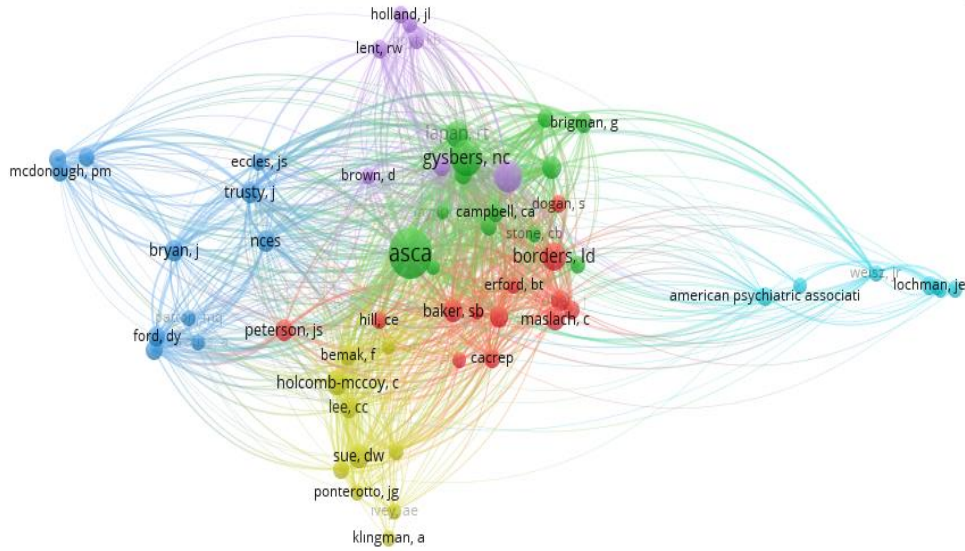
Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılan çalışmaların ortak atıf analizi incelendiğinde (Minimum 20 atıf alma kriteri; n=61) minimum 20 atıf alan yazarlar seçildiğinde bu sayının 61 olduğu görülmektedir. Şekil 2'deki ortak atıf ağı incelendiğinde altı farklı renkte küme görülmektedir. Ayrıca büyük daireler atıf alan yayınların baskınlığını göstermektedir. Bu kümeler içinde merkezde yeşil renkli küme yer almaktadır. Bu, yeşil kümede yer alan yayınlara genellikle farklı alanlardan atıf yapıldığını ve bir çok küme ile daha detaylı bağlantıları olduğunu göstermektedir. Ayrıca eflatun kümede yer alan ortak atıf alan yayınların daha az belirgin bir küme oluşturduğu görülmektedir. Farklı renkteki kümeler incelendiğinde mavi kümede yer alan ortak atıf alan çalışmaların genellikle çok-kültürlülük (örn: P.M. McDonough; D.Y. Ford), danışmanlık standartları (J. Bryn), üstün yeteneklilik (D.Y. Ford) gibi alanlarda olduğu görülmektedir. Web of Science'da "Okul Psikolojik Danışmanlığı" ile ilgili yapılan yayınlarda bu kümede yer alan yazarların yayınlarına ortak atıf yapıldığı görülmektedir.

Şekil 2'de sarı küme incelendiğinde bu kümede yer alan ve atıf alan yayınların çoğunlukla çok kültürlü psikolojik danışma alanında yer aldığı görülmektedir. Bu çalışmaların özellikle önleyici programlar (A. Klingman) ve çok kültürlü psikolojik danışma yeterlik ve standartları (D.W. Sue; C.C. Holcomb-Mccoy ve F. Bernak) konularında olduğu görülmektedir.

Eflatun küme incelendiğinde ise bu kümede yer alan ve ortak atıf alan çalışmaların kariyer danışmanlığı (J.L. Holland ve D. Brown) ile öz-yeterlik ve kariyer seçenekleri (R.W. Lent) alanında olduğu görülmektedir. Görsel haritanın merkezinde yer alan yeşil kümede yer alan çalışmalarda ASCA'ya bütün alanlardan ve kümelerden atıf yapıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra bu kümede yer alan ve ortak atıf alan çalışmaların genellikle rehberlik ve danışma programları (N.C. Gysbers), ulusal standartlar (C.A. Campbell) ve okul başarısı (G. Brigman) konularında olduğu görülmektedir.

Kırmızı kümenin de yeşil kümeye benzer olarak merkeze yakın noktada yer aldığı görülmektedir. Bu kümede de Psikolojik Danışma ve İlgili Eğitim Kurumlarının Akreditasyon Kurulu (The Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Program-CACREP)'na ilişkin raporlar atıf alan yayınlar arasında yer almaktadır. Ayrıca bu kümede yer alan ve ortak atıf alan çalışmaların mesleki konular ve yeterlikler ile ilgili olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin mesleki tükenmişlik (C. Maslach), danışma yeterlikleri

(S.B. Baker) ve karar verme/danışma teknikleri (B.T. Erford) gibi konular ortak atıf alan konular arasındadır. Son olarak turkuaz küme diğer kümelerden daha uzak ve kendi içinde ortak atıf almıştır. American Psychiatric Association, saldırganlık ve önleyici uygulamalar (J.E. Lochman), depresyon/kaygı/streste psikoterapi (J.R. Weisz) gibi çalışma alanları ortak atıf almaktadır. Bu kümede ye alan ve ortak atıf alan çalışmaların çoğunlukla klinik alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir.

Şekil 2. Ortak Atıf analizi

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile ilgili Yapılan Çalışmalarda Kelime Analizi

Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılan çalışmaların ortak yazar analizi incelendiğinde (Minimum üç kez tekrarlanma; n=69) kesme noktası üç olarak alındığında bu kriteri sağlayan 69 kelimeye ulaşılmıştır. Şekil 4'teki görsel harita incelendiğinde, farklı renkte kümeler oluşmasına rağmen bu kümelerin çok

fazla kendi içinde birlikte olmaktan öte farklı kümelerle bağlantısının daha fazla olduğu görülmektedir. Haritanın merkezinde ise “Okul psikolojik danışmanlığı” ve “Okul Psikolojik Danışmanı” ile “Ergenlik” kelimeleri yer almaktadır. Bu kelimeler diğer bütün kümelerde birlikte çalışılmış kavramlardır. Farklı renkteki kümeler incelendiğinde ise, kırmızı kümede, “Okul psikolojik danışmanlığı, psikometri, ölçek geliştirme, danışman eğitimi, müşavirlik, kariyer gelişimi” kavramlarının genellikle birlikte çalışıldığı görülmektedir.

Mavi küme diğer kümelere göre daha küçük ve kendi içinde gruplanmıştır. Bu kümede genellikle “Öz-yeterlik, cinsiyet, kariyer, değerlendirme ve lise” kavramları birlikte çalışılmıştır. Turuncu küme de mavi kümeye benzer şekilde diğer kümelere göre daha küçük bir küme oluşturmakta ve bu kümede yer alan “Sosyal kaygı, fakirlik, öğretmen ve okul” kelimelerinin birlikte çalışıldığı görülmektedir. Turkuaz kümede ise yer alan “Ergenlik” kavramı hem merkeze yer almaktadır hem de en çok çalışılan kelimelerden birini oluşturmaktadır. Ayrıca bu kümede “Obezite, lise rehber öğretmeni, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB), okul ruh sağlığı” terimleri birlikte çalışılmıştır. Sarı ve kahverengi kümelerde geçen kelimeler diğer kümelere göre daha seyrek çalışılan terimler olmakla birlikte sarı kümede yer alan terimler “Azınlık, okul başarısı, kent, psikolojik danışman, dayanıklılık” birlikte kullanılmıştır. Kahverengi kümede ise “Zorbalık, okulda şiddet, özel eğitim” kavramları genellikle akademik çalışmalarda birlikte çalışılan kavramlardır.

Yeşil kümede yer alan anahtar kelimeler “Ruh sağlığı, okul, ergenlik, önleme, kaygı ve saldırganlık” kelimeleridir ve “Okul psikolojik Danışmanlığı” ile ilgili yayınlarda genellikle birlikte çalışılmıştır. Son olarak eflatun kümede yer alan “Okul psikolojik danışmanı” terimi tüm diğer anahtar kelimelerle bağlantı kurduğu görülmektedir. Ayrıca okul psikolojik danışmanlığı anahtar kelimesi en çok “Tükenmişlik ve yaşam doyumu” anahtar kelimeleri ile kullanılmıştır (bkz:Şekil 3).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada alan yazında “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili yapılmış yayınlar içerik analizi ve bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılarak ortaya konulmuştur. Web of Science’ta “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili yapılmış yayınların öncelikle içerik analizi kullanılarak yıllara, dergilere, yazarlara ve ülkelere göre dağılımı incelenmiştir. Ardından bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili alan yazında yer alan yayınların ortak atıf, ortak yazar ve ortak kelime analizleri de yürütülmüştür. Alan yazın incelendiğinde “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili doğrudan yapılmış herhangi bir bibliyometri çalışması olmamakla birlikte, son yıllarda içerik analizi ve meta analiz çalışmaları göze çarpmaktadır (Bledsoe vd., 2019; Whiston ve Quinby, 2009). Yapılan meta analiz çalışmalarının ise özellikle önleyici rehberlik hizmeti kapsamında yürütüldüğü görülmektedir (Baker ve Taylor, 1998; Elbaum ve Vaughn, 2001; Whiston vd.2011). Bu çalışmalar da okul psikolojik danışmanlığının birçok araştırma türü açısından önemli bir noktada olduğunu göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, 1980 yılından itibaren okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılmış çalışmalarda düzenli bir artış olduğu, özellikle 2000’li yıllardan itibaren bu artışın giderek yükseldiği ve en çok yayının 2019 yılında yapıldığı görülmektedir. Seçer, Ay, Ozan ve Yılmaz (2014) Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanında 2007-2011 yılları arasında yapılmış çalışmaları içerik analizi ile inceledikleri araştırmalarında 2007’den 2011’e kadar alanda yapılmış çalışmalarda artış olduğunu ortaya koymuşlardır. Konu ile ilgili en çok yayın yapan ülkeler incelendiğinde ise ABD’nin en çok yayın yapılan ülke olduğu görülmektedir. Bunu Türkiye ve İsrail izlemektedir. En çok yayın yapılan dergiler sıralamasında ise “Journal of Counseling and Development” dergisi oldukça yüksek bir rakamla “Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili çalışmaların olduğu dergi listesinde ilk sırada yer almaktadır. Psikolojik danışma ve rehberlik alanındaki araştırmaların eğilimlerini ortaya koyan bir başka çalışmada ise Güven, Özhan, Kurt ve Demirbaş (2018) Türk PDR Dergisi ve Journal of Counseling Psychology dergilerindeki makaleleri incelemişler ve çalışmaların 2006’dan 2015’e kadar olan yıllarda önemli bir artış gösterdiğini ortaya koymuşlardır.

“Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili en çok yayın yapan yazarlar incelendiğinde ise L. Mufson ilk sırada yer almaktadır. Konu ile ilgili en çok yayın yapan yazarların genellikle “Ergenlik, depresyon, ölçek geliştirme, çok kültürlülük, tükenmişlik” gibi alanlarda çalışmaları olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, alanda daha çok ergenlik ile ilgili çalışmalar yapıldığını çocuklarla ilgili yapılan çalışmaların daha az düzeyde olduğunu göstermektedir. Ayrıca konu ile ilgili en çok yayın yapan yazarların genellikle çok kültürlü psikolojik danışma, ölçek geliştirme ve okul psikolojik danışmanı tükenmişliği gibi konularda çalışması alanda bu konuların öne çıktığını göstermektedir. Ancak bu çalışmalar okul psikolojik danışma hizmetlerinin nasıl daha etkili olacağına yönelik çalışmalar değildir. Bu sonuç, okul psikolojik danışma hizmetlerinin etkililiğini arttırmaya yönelik duyulan çalışma ihtiyacını ortaya koymaktadır.

“Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili yapılan çalışmalarda yazar işbirliği ağı incelendiğinde, yazarların genellikle geniş bir ağdan çok kendi içinde küçük gruplar halinde işbirlikleri yaptıkları görülmektedir. Ayrıca tek yazarlı çalışmaların da yoğun olduğu görülmektedir. Yazar işbirliği ağı, konu ile ilgili yapılan çalışmaların geniş bir işbirliği ağından çok tek yazarlı ve küçük grup işbirlikleri ile çalışma yaptıkları görülmektedir. Güven ve diğerlerinin (2018) yaptığı araştırmada benzer olarak Türk PDR dergisinde genellikle yayınların iki yazarlı ya da tek yazarlı çalışmaların ağırlıkta olduğu görülmektedir. Journal of Counseling Psychology dergisinde ise çalışmaların çoğunun iki ya da daha fazla yazar işbirliğinde yürütüldüğü görülmektedir. Araştırma sonuçları genellikle okul psikolojik danışmanlığı alanında yapılan çalışmaların genellikle küçük gruplar ve yazar işbirlikleri ile yürütüldüğüne işaret etmektedir. “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili yayınlanan çalışmaların ortak atıf yaptığı ağ incelendiğinde ise birçok farklı renkte küme oluştuğu görülmektedir. Ayrıca birçok farklı alandan atıf alan ve merkezde yer alan kaynağın “ASCA” olduğu görülmektedir. Ortak atıf alan yazarların yayınları incelendiğinde ise okul psikolojik danışmanlığı alanında “Çok-kültürlülük” kavramının genellikle danışmanlık standartları ve üstün yeteneklilik konularında birlikte atıf aldığı görülmektedir. Ayrıca yine “Çok-kültürlülük” kavramının psikolojik danışman standart ve yeterlikleri ile önleyici programlar konuları ile birlikte atıf aldığı görülmektedir. Kariyer psikolojik danışmanlığı ile ilgili yayınları bulunan yazarların genellikle öz-yeterlik konusu ile ilgili çalışmaları bulunan yazarlarla birlikte atıf aldığı da araştırma sonucunda çıkan başka bir sonuçtur. Bu sonuçlar

da belirtilen konuların birlikte çalışıldığı sonucuna da ortaya koymaktadır. Ayrıca kariyer danışmanlığı da okul psikolojik danışmanlığı da iç içe çalışılan alanlar olarak araştırma sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle yapılan çalışmaların çoğunlukla okul psikolojik danışma hizmetlerinin etkililiğinden çok, okul psikolojik danışmanlarının kariyer gelişimi, tükenmişliği gibi alanlarda odaklanıldığı görülmektedir. Ancak bunun yanı sıra “Çok kültürlülük” kavramının psikolojik danışma standartları, önleyici programlar ve yeterlikler konuları ile birlikte atıf alması, yine psikolojik danışma standartları ve önleyici programlarının belirli bir alanda (Çok kültürlülük) yoğunlaştığı ancak diğer alanlarda yer almadığı araştırmadan çıkan bir başka sonuçtur. ASCA’ya yapılan atıflar her ne kadar merkezde yer alsın da bu kümede yer alan diğer ortak atıf alan yazarların genellikle rehberlik ve psikolojik danışma programları, ulusal standartlar ve okul başarısı konularında çalıştıkları görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre CACREP’e de diğer kümelerden ortak atıflarda bulunulmuştur. Ancak bu kümede en çok birlikte atıf alan diğer konular mesleki konular ve yeterliklerdir. Son olarak ise American Psychological Association (APA) ile ortak atıf alan yazarların çalışma alanları genellikle saldırganlık, önleyici programlar, depresyon/kaygı ve stres ile ilgili konularda yoğunlaşmaktadır. Bu sonuçlar alanda uluslararası kurumlara yapılan atıfların çalışılan konularla paralellik gösterdiğini, APA ile ortak atıf alan çalışmaların genellikle önleyici ve davranış problemlerine yol açan kavramlarla birlikte çalışıldığını göstermektedir.

Web of Science’da “Okul psikolojik danışmanlığı” ile ilgili yapılan yayınlarda geçen ortak kelimelerin analizi incelendiğinde ise bütün kelimelerle ortak çalışılan kelimeler arasında “Okul danışmanlığı” ve “Okul psikolojik Danışmanı” ile “Ergenlik” kelimeleri yer almaktadır. Bunun yanı sıra “Okul danışmanlığı, psikometri, ölçek geliştirme, danışman eğitimi, müşavirlik, kariyer gelişimi” kavramlarının genellikle birlikte çalışıldığı görülmektedir. Bu sonuçlar da ortak atıflarla benzerlik göstermektedir. Ergenliğin okul psikolojik danışmanlığı içinde en çok çalışılan gelişim alanı olması dikkat çekmektedir. Bu da farklı yaş ve gelişim özelliklerine sahip bireylerle yapılan çalışmaların okul psikolojik danışmanlığı alan yazını içinde çok çalışılmadığı sonucunu çıkartmaktadır. Ayrıca danışman eğitimi ve kariyer gelişimi gibi kavramların bu kümede geniş yer alması, okul psikolojik danışmanlığının genellikle kariyer danışmanlığı ve danışman eğitimi alanlarıyla iç içe çalışıldığının bir sonucu olarak yorumlanabilir.

Ayrıca “Öz-yeterlik, cinsiyet, kariyer, değerlendirme ve lise” terimleri çoğunlukla birlikte çalışılmıştır. “Sosyal kaygı, fakirlik, öğretmen ve okul” kelimelerinin birlikte çalışıldığı da araştırmadaki ortak-kelime analizinden çıkan sonuçlar arasındadır. Bütün kelimelerle birlikte geçen “Ergenlik kavramının” yapılan yayınlarda en sık “Obezite, lise rehber öğretmeni, DEHB, okul ruh sağlığı” terimleri birlikte çalışıldığı görülmektedir. Sarı ve kahverengi kümelerde geçen kelimeler diğer kümelere göre daha seyrek çalışılan terimler olmakla birlikte sarı kümede yer alan terimler “Azınlık, okul başarısı, kent, danışman, dayanıklılık” birlikte kullanılmıştır. Kahverengi kümede ise “Zorbalık, okulda şiddet, özel eğitim” kavramları genellikle akademik çalışmalarda birlikte çalışılan kavramlardır. Yeşil kümede yer alan anahtar kelimeler “Ruh sağlığı, okul, ergenlik, önleme, kaygı ve saldırganlık” kelimeleridir ve “Okul psikolojik Danışmanlığı” ile ilgili yayınlarda genellikle birlikte çalışılmıştır. Son olarak eflatun kümede yer alan “Okul psikolojik danışmanı” terimi tüm diğer anahtar kelimelerle bağlantı kurduğu görülmektedir. Ayrıca okul psikolojik danışmanlığı anahtar kelimesi en çok “Tükenmişlik ve yaşam doyumu” anahtar kelimeleri ile kullanılmıştır. Falco, ve diğerleri (2011) “Professional School Counseling” dergisini içerik bakımından incelemişler ve dergide yayınlanan makalelerin konularının çoğunlukla “Mesleki konular, çokkültürlülük, kariyer gelişimi, özel eğitim, rehberlik müfredatı” gibi konularda yoğunlaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Güven ve diğerleri (2018)’nin araştırma sonuçlarına göre Journal of Counseling Psychology dergisinde en çok çalışılan kavramların “Depresyon, etnik kimlik, stres, mükemmeliyetçilik” olduğu görülmektedir. Ayrıca bu çalışmaya göre Türk PDR dergisinde en çok çalışılan kavramın psikolojik danışma becerileri olduğu görülmektedir. Elde edilen bu farklı sonuçlar, okul psikolojik danışmanlığı alanının kendi içinde özgün bir kavram olduğu görülmektedir. Özellikle genel olarak Psikolojik Danışma alanındaki dergilerde çalışılan konular, okul psikolojik danışmanlığı alanında kısmen yer almakla birlikte, okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili alanda henüz bibliyometrik bir çalışma yapılmamış olması, bu araştırmanın önemini de ortaya koymaktadır. Ancak Tosun-Sümer ve Güven (2018) okul psikolojik danışmanları ile ilgili lisansüstü tezleri inceledikleri araştırmada okul psikolojik danışmanları ile ilgili çalışmalarda en çok çalışılan konuların, tükenmişlik, mesleki doyum, öz-yeterlik, stres ve rehberlik programı gibi konular olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

SINIRLILIKLAR VE ÖNERİLER

Bu araştırma Web of Science’da “Okul psikolojik Danışmanlığı” kavramı ile ilgili yapılan tarama sonucu elde edilen yayınlarla sınırlıdır. Gelecek araştırmalara yönelik olarak, okul psikolojik danışmanlığı ve ilgili değişkenlere yönelik olarak farklı bibliyometrik ve içerik analizi çalışmaları yürütülebilir. Ayrıca bu araştırmada yurt içi ve yurt dışında yayınlanan makalelerin bir ayrımına gidilmemiştir. Gelecek çalışmalarda bu konuda da karşılaştırmalı bibliyometrik analizlere yer verilebilir. Farklı veri tabanlarında taramalar yapılarak karşılaştırmalı bibliyometrik analizler gerçekleştirilebilir. Okul psikolojik danışmanlığının, psikolojik danışmanın özel ve önemli bir alanı olarak, daha spesifik değişkenlerle ve analiz yöntemleri ile bu alan derinlemesine inceleyebilir. Özellikle etki faktörü yüksek dergilerde yapılacak çalışmalarda proje destekli veya ülkeler arası işbirliğini esas alan yeni çalışmalar teşvik edilebilir. Okul psikolojik danışmanlığı ile ilgili en çok yayın yapan yazarların çalışma konuları açısından ele alınacak olursa, özellikle okul psikolojik danışma hizmetlerinin nasıl daha etkili olacağına yönelik araştırmalar gelecekteki çalışma konuları arasında yer alabilir. Ayrıca araştırmada tarama terimleri olarak “School counseling” ve “School counselor” anahtar kelimelerinin kullanılması bir sınırlılıktır. Farklı ülkelerde ve dillerde farklı tarama terimleri kullanılarak çeşitli bibliyometrik çalışmaları da gelecek araştırmalarda kullanılabilir.

Yazar Hakkında / About Author

Hatice İrem Özteke Kozan, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Konya. iozteke@erbakan.edu.tr

Hatice İrem Özteke Kozan, Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education, Guidance and Psychological Counseling, Konya. iozteke@erbakan.edu.tr

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

It has been reported by the author that there is no conflict of interest to declare.

Fonlama / Funding

Bu araştırma herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

This research received no specific grant from any funding agency.

ORCID

Hatice İrem Özteke Kozan <https://orcid.org/0000-0002-3516-4895>

KAYNAKÇA

- Aladağ, M. (2014). Psikolojik danışman eğitiminin farklı düzeylerinde bireyle psikolojik danışma uygulaması süpervizyonunda kritik olaylar. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(2), 428-475.
- American School Counselor Association (2019). ASCA School Counselor Professional Standards & Competencies. Alexandria, VA: Author.
- Arredondo, P., Rosen, D. C., Rice, T., Perez, P., & Tovar - Gamero, Z. G. (2005). Multicultural counseling: A 10 - year content analysis of the Journal of Counseling & Development. *Journal of Counseling & Development*, 83(2), 155-161.
- Atıcı, M., Özyürek, R. ve Çam, S. (2005). Okul danışmanlığı uygulamalarının yetkinlik beklentisi algıları ve mesleki benlik saygısı üzerindeki etkilerinin boylamsal olarak incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(24), 7-26.
- Baker, S. B. ve Taylor, J. G. (1998). Effects of career education interventions: A meta - analysis. *The Career Development Quarterly*, 46(4), 376-385. doi: 10.1002/j.2161-0045.1998.tb00714.x
- Balcı, S. (2017). Okul Psikolojik danışmanı öz yetkinlik ölçeği'nin Türk kültüründeki psikometrik özellikleri. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 18(2), 633-649.
- Bellibaş, M.Ş. ve Gümüş, S. (2018). Eğitim yönetiminde sistematik derleme çalışmaları. İçinde *Eğitim Yönetiminde Araştırma* (Ed., K. Beycioğlu, Özer, N. ve Kondakçı, Y.), s.507-575. Ankara: Pegem Akademi
- Bledsoe, K. G., Logan-McKibben, S., McKibben, W. B. ve Cook, R. M. (2019). A content analysis of school counseling supervision. *Professional School Counseling*, 22(1), 1-8. doi: 10.1177/2156759X19838454
- Chandler, J. W., Burnham, J. J., Riechel, M. E. K., Dahir, C. A., Stone, C. B., Oliver, D. F., ... ve Bledsoe, K. G. (2018). Assessing the counseling and non-counseling roles of school counselors. *Journal of School Counseling*, 16(7), 1-33.
- Çalık, M. ve Sözbilir, M. (2014). Parameters of content analysis. *Education and Science*, 39(174), 33-38.
- Çetinkaya, R ve Kararımak, Ö. (2012). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 107-121.
- Doğan, S. (2000a). Okul rehberliği ve danışmanlığı alanında çağdaş bir yaklaşım: Kapsamlı rehberlik program modeli. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(13), 56-64.
- Doğan, S. (2000b). Psikolojik danışman eğitiminde akreditasyonun gereği ve bir model önerisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(14), 31-38.
- Doğan, S. (1996). Türkiye'de Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında meslek kimliğinin gelişimi ve bazı sorunlar. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 32-44.

- Elbaum, B. ve Vaughn, S. (2001). School-based interventions to enhance the self-concept of students with learning disabilities: A meta-analysis. *The Elementary School Journal*, 101(3), 303-329.
- Falco, L. D., Bauman, S., Sumnicht, Z. ve Engelstad, A. (2011). Content analysis of the Professional School Counseling journal: The first ten years. *Professional School Counseling*. doi: 10.1177/2156759X1101400403
- Fan, K. Y., Carey, J. C., Martin, I. ve He, L. (2019). Activities and role of school-based counselors in the US: A national survey of American Counseling Association members. *Journal of School-Based Counseling Policy and Evaluation*, 1(2), 34-50. doi: 10.25774/8nz2-4y62
- Griffith, C., Mariani, M., McMahon, H. G., Zyromski, B. ve Greenspan, S. B. (2019). School counseling intervention research: A 10-Year content analysis of ASCA- and ACA-Affiliated Journals. *Professional School Counseling* doi: 10.1177/2156759X19878700
- Güven, M., Özhan, M. B., Kaynak, S. ve Demirbaş, N. K. (2018). Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi ile Journal of Counselling Psychology'deki Araştırma Eğilimleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 8(49), 193-208.
- Holman, L. F., Watts, R., Robles-Pina, R. ve Grubbs, L. (2018). Exploration of potential predictor variables leading to school counselor burnout. *Journal of School Counseling*, 16(9), n9.
- Hudson, J. (1996). Trends in multi-authored papers in economics. *Journal of Economic Perspectives*, 10(3), 153-158.
- Işık-Tokmak, A., ve Özyürek, R. (2018). The relationships among school counselors' vocational satisfactions, their school counseling self-efficacy expectations and delivery system components. *Universal Journal of Psychology*, 6(2), 35-42. doi: 10.13189/ujp.2018.060201
- İkiz, E. F. (2010). Psikolojik danışmanların tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Kırsehir Education Faculty*, 11(2), 25-43.
- Kepçeoğlu, M. (2004). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. İstanbul: Alkm Yayınevi
- Kraag, G., Zeegers, M. P., Kok, G., Hosman, C., & Abu-Saad, H. H. (2006). School programs targeting stress management in children and adolescents: A meta-analysis. *Journal of School Psychology*, 44(6), 449-472. doi: 10.1016/j.jsp.2006.07.001
- Milli Eğitim Bakanlığı, Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği (2017)
https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/10113305_yeni_rehbrlk_yon.pdf adresinden alınmıştır.
- Merlin-Knoblich, C., Harris, P. N., Chung, S. Y. Ve Gareis, C. R. (2018). Reported experiences of school counseling site supervisors in a supervision training program. *Journal of School Counseling*, 16(3), n3.

- Owen, F. K. ve Owen, D. W. (2008). School counselor's role and functions: school administrators' and counselors' opinions. Ankara University, *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 41(1), 207-221.
- Özteke, H.İ., Üre, Ö. ve Kesici, Ş. (2015). The prediction of elementary school counselors' self-efficacy beliefs by social comparison and self-consciousness. *The Online Journal of Counseling and Education*, 4(1), 34-45
- Özyürek, R. (2009). Okullarda psikolojik danışma ve rehberlik uygulamaları ve öğrencilere sağlanan süpervizyon olanakları: Ulusal bir tarama çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(32), 54-63.
- Özyürek, R. (2010a). School counseling practices in Turkish universities: Recommendations for counselor educators. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 175-190.
- Özyürek, R. (2010b). Psikolojik danışma ve rehberlik lisans programı öğrencilerinin yaptıkları okul psikolojik danışmanlığıyla ilgili uygulamaların saptaması. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 160-174.
- Pamukçu, B. ve Demir, A. (2013). Psikolojik danışma öz-yeterlik ölçeği Türkçe formu'nun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(40), 212-221.
- Sanchez, A. L., Cornacchio, D., Poznanski, B., Golik, A. M., Chou, T. ve Comer, J. S. (2018). The effectiveness of school-based mental health services for elementary-aged children: A meta-analysis. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 57(3), 153-165. doi: 10.1016/j.jaac.2017.11.022
- Sandifer, M. C., Martin, D., Range, L. M., & Fonseca, T. (2019). Factors associated with programmatic orientation and supervision in schools. *Journal of School Counseling*, 17(12), n12.
- Seçer, İ., Ay, İ., Ceyhan, O. ve Yılmaz, B. Y. (2014). Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanındaki araştırma eğilimleri: Bir içerik analizi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(41), 49-60.
- Small, H. (1973). Co-citation in the scientific literature: A new measure of the relationship between two documents. *Journal of the American Society for Information Science*, 24(4), 265-269. doi: 10.1002/asi.4630240406
- Tosun-Sümer, E. ve Güven, M. (2018). Okul psikolojik danışmanlarıyla ilgili lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Journal of International Social Research*, 11(60), 794-801.
- Tuzgöl Dost, M. ve Keklik, İ. (2012). Alanda çalışanların gözünden psikolojik danışma ve rehberlik alanının sorunları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 389 - 407
- Whiston, S. C. ve Quinby, R. F. (2009). Review of school counseling outcome research. *Psychology in the Schools*, 46(3), 267-272. doi: 10.1002/pits.20372

Okul Psikolojik Danışmanlığı ile İlgili Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

- Whiston, S. C., Tai, W. L., Rahardja, D. ve Eder, K. (2011). School counseling outcome: A meta analytic examination of interventions. *Journal of Counseling & Development*, 89(1), 37-55. doi: 10.1002/j.1556-6678.2011.tb00059.x
- Yıldız, A. D. ve Türk, E. G.(2018) Okul Psikolojik Danışmanlarının Görev Sınırları ve Sorumluluklarının Metaforlar ile Analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(4), 1207-1216.
- Yılmaz, O. ve Acar, N. V. (2015). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyonun önemi ve grupla psikolojik danışmadaki rolü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 342-356.
- Zupic, I ve Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. doi: 10.1177/1094428114562629

Extended Abstract

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF SCHOOL COUNSELING RESEARCHES: 1980-2019

Introduction

The psychological counseling profession has gained extended attention in our country in recent years (Atıcı, Özyürek, & Çam, 2005) and covered distance to become more professional since 2000s (Çetinkaya & Kararmak, 2012). The term 'Guidance' first occurred in the United States at the beginning of the 1900s but it became widespread in Turkey in the 1950s (Kepçeoğlu, 1994). In our country, students who graduated from the Department of Guidance and Counseling Psychology generally prefer to specialize in the 'School counseling' field and most of the studies were conducted in this area in the process of professionalization. In Turkey, the Ministry of National Education (MoNE) defined the school counselors as 'Personnel works in the school guidance services and Guidance-research centers' (MoNE, 2017).

The school counseling literature in Turkey commonly focused program approaches (Doğan, 2000a), duties and responsibilities (Owen & Owen, 2008; Yıldız & Türk, 2018), accreditation (Doğan, 2000b), self-efficacy beliefs (Balci, 2017; Özteke, Üre, & Kesici, 2015; Pamukçu & Demir, 2013), supervision (Özyürek, 2009), occupational problems (Tuzgöl-Dost & Keklik, 2012) and burnout (İkiz, 2010). Besides, supervision in the university settings (Aladağ, 2014; Çetinkaya, & Kararmak, 2012; Yılmaz & Acar, 2015) and Professional identity (Doğan, 2016c) issues shed light to school counseling literature in very recent years. In the World, school counseling literature in last decade pointed out the roles of school counselor (Chandler et al., 2018; Fan, Carey, Martin, & He, 2019), supervision (Merlin-Knoblich, Harris, Chung, & Gareis, 2018; Sandifer, Martin, Range, & Fonseca, 2019) and burnout (Holman, Watts, Robles-Pina, & Grubbs, 2018).

Moreover, in the last years there exist content analysis studies (Bledsoe, Logan-McKibben, McKibben, & Cook, 2019; Griffith, Mariani, McMahon, Zyromski, & Greenspan, 2019) and meta-analytical reviews (Sanchez, Cornacchio, Poznanski, Golik, Chou, & Comer, 2018) in the literature regarding school counseling. But there is no study that reviews school counseling literature by using bibliometric analysis method. This study will bring a unique contribution to the literature and will show general trends, tendencies, popular authors, journals, co-citation maps. Thus in the current study, I aimed to review school counseling literature by using bibliometric analysis.

Method

In the current study, content and bibliometric analysis were used in examining the school counseling literature. Bibliometric analysis refers to a kind of content analysis method that reveals the associations between articles, authors or cited authors via visual maps in a certain field (Zupic & Cater, 2015).

Process

In the first phase, the Web of Science database was reviewed using “School counseling”, “School counselor/s” or “School counseling service/s” keywords in November 2019. All the years, SSCI, SCI-Expanded and A&HCI indexes were included in this review. In the second phase, “Editorial material, meeting abstract, letter, book chapter, note, book review and biographical data” contexts were excluded (n=49) and reached 645 articles. The search method was given below:

“TS=(“School counseling” OR “School counselor*” OR “School Counseling service*”) Refined by: [excluding] DOCUMENT TYPES: (MEETING ABSTRACT OR LETTER OR BOOK CHAPTER OR EDITORIAL MATERIAL OR NOTE OR BOOK REVIEW OR BIOGRAPHICAL ITEM)Timespan: All years. Indexes: SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI.”

Data Analysis

Content and bibliometric analysis were used in the data analyzing process. In the bibliometric analysis, VoS-viewer program was used.

Findings

Distribution of Years

The distribution of years in which school counseling researches were conducted showed that the studies in this field increase in recent years.

Distribution of Countries

When the countries in which school counseling studies conducted mostly were examined, the U.S. is the first rank with 456 articles. In the second rank, there is Turkey (n=43) and in the third rank, there is Israel (n=29).

Distribution of Journals

In school counseling literature, the most common journals in which studies were published were examined and the Journal of Counseling and Development (n=97) took part in the first rank. “Career Development Quarterly” (n=22) and “Psychologie in Erziehung und Unterricht” (n=20) followed this journal.

Distribution of Authors

When the literature was examined in the field of school counseling, the most popular author was L. Mufson (n=9). Mufson generally has articles related to adolescence and depression. In the second rank, there exists J.L. Moore III (n=8) and his articles generally focus on multicultural studies.

Co-authorship, Co-citation, Co-word Analysis

The co-authorship, co-citation and co-word maps were given in the related graphics (See the manuscript for visual maps).

Conclusion and Discussion

The study findings point out that there is an increase from 1980 to 2019 in the field of school counseling but the supreme increase started in the 2000s. Similarly, Secer, Ay, Ozan, and Yılmaz (2014) reviewed the studies in the field of counseling psychology and reached that there is a big increase between 2007 and 2011. Moreover, Güven, Özhan, Kurt, and Demirbaş (2018) reviewed the Turkish Guidance and Psychological Counseling Journal and Journal of Counseling Psychology and found that there is an increase from 2006 till 2015. The co-author analysis revealed that authors mostly prefer to study within small groups rather than working with a general network. Similarly, Guven et al. (2018) revealed that two or more authors published articles in the Journal of Counseling Psychology.

The “School counseling” keyword mostly used with burnout and life satisfaction in the study. Falco, Bauman, Sumnicht, and Engelstad (2011) examined the “Professional School Counseling” journal and the subjects were mostly vocational issues, multi-culturalism, career development, special education and curriculum similar to current findings. For future studies, different bibliometric analysis and content analysis would be used in related variables.